

Рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Разова спеціалізована вчена рада ЗВО «Український католицький університет», Міністерство освіти і науки України, м. Львів, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії галузі знань 04 «Богослов'я» на підставі прилюдного захисту дисертації "Богопокинутість як філософсько-богословська проблема середини ХХ століття (за текстами А. Камю та К. С. Люїса)" за спеціальністю 041 «Богослов'я» "_28_" __вересня__ 2023__ року.

Вінтонів Юлія Ігорівна, 1989 року народження, громадянка України.

Освіта вища: закінчила у 2011 році Львівський національний університет імені Івана Франка і ЗВО "Український католицький університет" за спеціальностями: Журналістика (ВК № 41673719, від 30 червня 2011 р./ Богослов'я (ДМ № 053, від 2 липня 2016 р.)

Працює в ЗВО «Український католицький університет» на посаді науково-педагогічного працівника за основним місцем праці (Міністерство освіти і науки України, м. Львів) з 2021 р. до цього часу.

Дисертацію виконано у ЗВО «Український католицький університет» (Міністерство освіти і науки України, м. Львів).

Науковий керівник (керівники): Біла Орися Ігорівна, кандидат філософських наук, завідувач кафедри філософії ЗВО «Український католицький університет», (Міністерство освіти і науки України, м. Львів).

Здобувачка має 7 наукових публікацій за темою дисертації, з яких 2 (дві) статті опубліковані у фахових виданнях з філософських наук, визначених переліком ДАК МОН України станом на дату публікації. Ще 3 (три) статті опубліковані в закордонних фахових виданнях: 2 (дві) у періодичному науковому виданні проіндексованому у базі даних Scopus; 1 (одна) у періодичному науковому виданні проіндексованому у базі даних Erih (Румунія); 1 (одна) як матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Німеччина). Ще 1 (одна) стаття написана у співавторстві та опублікована у науковому виданні, яке не входить до переліку фахових (зазначити три наукові публікації):

1. Юлія Вінтонів, "Богопокинутість: феномен, досвід, інтерпретації у персоналіях А. Камю та К. С. Люїса", Філософські проблеми гуманітарних наук, вип. 2 (28) (2018): 58–63.
2. Yuliia Vintoniv, "Godforsakenness: is a Christian Unbelief Possible?" Caritas et veritas no.10 (2020): 189–198. (Scopus database).
3. Yuliia Vintoniv, "Godforsakenness: 'the scourge of God' or hidden gift?" International Journal for the Study of the Christian Church Published online (May 2023) DOI: <https://doi.org/10.1080/1474225X.2023.2215596> (Scopus database)

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

1. Теслюк Г. Л., кандидат наук з богослов'я, доцент кафедри біблійних наук ЗВО «Український католицький університет», висловила думку щодо браку висвітлення у підрозділах дисертації 1.2.1 та 1.2.2 підходу сучасних біблістів до тлумачення богопокинутості в Книзі Йова, який полягає у запитанні "Як прожити горе нерозуміння і втрати?" та доцільності більшого використання критичної біблійної літератури у цих підрозділах. Відзначила влучне доповнення біблійного контексту образом Юди як "внутрішнього спротиву Христові", вказавши на оригінальне залучення дисертанткою до діалогу митця (Єжи Новосельського), поета (Данте Аліг'єрі), канонічні євангельські тексти та літургійно-патристичну традицію, однак, зауважила у цій частині дослідження брак апокрифічних текстів ранньо-християнського періоду. Поставила запитання щодо твердження дисертантки про те,

що досвід богопокинутості можна аналізувати тільки з точки зору християнства, тому що тільки у християнстві Бог став людиною і сам досвідчив досвід богопокинутості (в Гетсиманському Саду, на хресті у безпосередньому вигуку, в події зішестя в Ад): Який досвід переживає автор Пс 22, слова якого пізніше лунають на устах Ісуса Христа у євангельських уривках? Чи цим твердженням не заперечується «феноменологічний досвід богопокинутості» (с. 54) автора Псалма, що у Старому Завіті/Єврейській Біблії, які дисертантка аналізувала у першому розділі (1.2.2)? Чи не є вище процитований висновок запереченням чи виключенням твердження дисертантки в контексті пояснення вибору методологічних підходів, зокрема поєднання феноменологічної герменевтики Поля Рикера та міждисциплінарного підходу? Зауважила методологічне зміщення щодо твердження «... це методологічна основа для спроби проникнути у світ Іншого без втрати власного християнського бачення. Цей метод відрізняється від методів апологетики тим, що виходить не з бажання переконати Іншого, а зустріти» (с. 27-28).

Підсумувавши, відзначила загальний високий рівень дисертаційного дослідження, а також те, що дисертація Вінтонів Ю. І. «Богопокинутість як філософсько-богословська проблема середини ХХ століття (за текстами А. Камю та К. С. Люїса)» збагачує сучасний український філософсько-богословський науковий дискурс. Підтвердила відповідність дисертації чинним вимогам до такого виду досліджень і підтримала присудження Вінтонів Ю. І. ступеня доктора філософії з галузі знань 04 Богослов'я за спеціальністю 041 Богослов'я.

2. **Соловій Р. П.**, доктор філос. наук за спеціальністю богослов'я, доцент, керівник і провідний науковий співробітник Приватної установи «Східноєвропейський інститут теології», зазначив, що дисертація Вінтонів Ю. І. є актуальним та своєчасним доробком з огляду на теперішній досвід українського суспільства, яке переживає гострі духовні, екзистенційні виклики внаслідок російської агресії. Відзначив вдало обрану методологію та міждисциплінарний підхід авторки, наявність усіх структурних елементів у роботі, логічний порядок викладу, всебічно представлені узагальнення у висновках дослідження. Зауважив, що для контекстуалізації дослідження варто було б включити до компаративного аналізу, окрім праць А. Камю та К. С. Люїса, праці українських літераторів (І. Багряного, С. Жадана, М. Матіос, К. Калитко, Т. Прохасько та ін.), а також вітчизняні напрацювання з аналізу релігійної проблематики у творах сучасної української літератури (І. Набитович, О. Гірник, Т. Трофименко, В. Павлов) - на його думку, це допомогло б більше актуалізувати дослідження до сучасних українських реалій. Зазначив відсутність у висновках роботи Вінтонів Ю. І. рекомендацій про практичне застосування отриманих результатів у душпастирській чи консультативній сфері щодо екзистенційних викликів, зумовлених російською агресією проти України, згаданих в актуальності дисертаційного дослідження. Звернув увагу на малопомітну взаємодію із доробком вітчизняних філософів та богословів, праці яких дотичні до порушеної Ю. І. Вінтонів тематики. Підкреслив, що осмислення феномену богопокинутості вартувало б розглянути у контексті заперечення М. Гайдеггером метафізичної традиції, яка редукує Бога до рівня засобу пояснення реальності, цілковито приступної людському розумінню, адже це дало поштовх богословським проектам, що мали мету повернути богослов'ю його справжню сутність шляхом протиставлення Бога філософів Богові живої віри (М. Вестфал, Х. Яннарас, Дж. П. Мануссакіс та ін.).

Наголосив, що висловлені зауваження мають рекомендаційний характер та не впливають на загальну високу оцінку роботи, а дисертація «Богопокинутість як філософсько-богословська проблема середини ХХ століття (за текстами А. Камю та К. С. Люїса)» є цілісним самостійним дослідженням, що містить значну наукову новизну та підштовхне до подальших дискусій у філософському та богословському середовищах. Підтримав присудження Вінтонів Ю. І. ступеня доктора філософії з галузі знань 04 Богослов'я за спеціальністю 041 Богослов'я.

3. **Горохолінська І. В.**, доктор філос. наук за спеціальністю релігієзнавство, доцент, доцент кафедри філософії та культурології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, підкреслила вдало підібрану методологію дослідження та міждисциплінарну платформу, запропоновану дисертанткою. Зробила акцент на авторському визначенні Вінтонів Ю. І. терміну

богопокинутості. Відзначила, що пророблена дисертанткою аналітична робота сприяла формулюванню висновків, які містять елементи наукової новизни, а результати дослідження викладені у численних публікаціях та апробаціях. Висловила зауваження щодо формулювання мети дисертації, яка в певній мірі обмежує дослідження суто творами А. Камю та К. С. Люїса, хоч в актуалізації роботи та власних аргументах дисертантка долає цей власноруч закладений в меті горизонт й демонструє, що праці обраних мислителів є лише інспірацією для ширшого і глибиннішого богословського дослідження феномену богопокинутості. Звернула увагу на доцільність екстраполяції ідей роботи на сучасну соціально-ціннісну практику, що надало б їй додаткового практичного та експертного значення. Зазначила, що висновки до окремих розділів почасти є лише їх есенційним завершенням, а не систематизованою відповіддю на поставлені дослідницькі завдання. Також, у роботі відчутний брак окреслення ідей українських теологів і релігієзнавців, що аналізують богословський дискурс (А. Шиманович, Н. Іщук, Ф. Стрижачук та ін.). Поставила запитання щодо пояснення досвіду богопокинутості Юди Іскаріота: Якщо богопокинутість – це все таки про надію попри відчай, то чи в йдеться в контексті Юди саме про це, а не про «боговідреченність», «боговідчуженість»?

Підкреслила, що дисертаційне дослідження Вінтонів Ю. І. «Богопокинутість як філософсько-богословська проблема середини ХХ століття (за текстами А. Камю та К. С. Люїса)» є цілісною науковою працею, що збагачує теологічне знання науковими результатами, які мотивуватимуть подальший розвиток різних галузей богослов'я, а також філософію релігії, філософську антропологію та герменевтику. Констатувала відповідність дисертації чинним вимогам до такого виду робіт, а її авторку Вінтонів Ю. І. вартою присудження їй наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 04 Богослов'я, спеціальності 041 Богослов'я.

4. **Лютий Т. В.**, доктор філос. наук за спеціальністю філософська антропологія, філософія культури, доцент, професор кафедри філософії та релігієзнавства Національного університету «Києво-Могилянська академія», вказав на важливість та актуальність представленого дисертаційного дослідження, його динамічність з огляду на змістове наповнення, використану методологію. Зосередив увагу на тому, що в дисертації не прояснені деякі філософські приклади богопокинутості, зокрема, не є повністю зрозумілою характеристика богопокинутості як «тут присутності» - тут-буття. Написання авторкою слова *Dasein* як «тут-присутність», на його думку, потребує пояснення, оскільки існує декілька усталених способів перекладу: «тут-буття», «ось-буття», «присутність», а використане дисертанткою «тут-присутність» може сприйматись як певне подвоєння «сутностей». Вказавши на твердження у висновках до дисертації («богопокинутість – це не фактична покинутість людини Богом» та «природа богопокинутості – таємниця, яку складно осягнути»), зазначив, що вони потребують пояснення і пропозиції певного дослідницького рішення. Відзначив глибоку наукову самостійність здобувачки Вінтонів Ю. І., про що свідчить обґрунтованість наукових положень, висновків і запропонованих нею рекомендацій, сформульованих у тексті дисертації, достовірність та наукова новизна одержаних результатів, повнота їх викладу в опублікованих працях, а також високий рівень підготовленості дослідження. Наголосив, що висловлені зауваження мають дискусійний характер і не впливають на високу оцінку проведеної роботи. Дисертація «Богопокинутість як філософсько-богословська проблема середини ХХ століття (за текстами А. Камю та К. С. Люїса)» відповідає всім критеріям та вимогам, які висуваються до цього роду досліджень, а Вінтонів Ю. І. заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 041 Богослов'я.

5. **Любащенко В. І.**, доктор філос. наук за спеціальністю релігієзнавство, професор інституту історії Церкви ЗВО «Український католицький університет», на підставі прилюдного захисту дисертації «Богопокинутість як філософсько-богословська проблема середини ХХ століття (за текстами А. Камю та К. С. Люїса)» підтримала присудження Вінтонів Ю. І. наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 04 Богослов'я, спеціальності 041 Богослов'я.

Результати відкритого голосування:

"За" 5 членів ради,
"Проти" 0 членів ради,
"Утримались" 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує

Вінтонів Юлії Ігорівні

(прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності) здобувача у давальному відмінку)

ступінь доктора філософії з галузі знань 04 Богослов'я

(галузь знань)

за спеціальністю 041 Богослов'я

(код і найменування спеціальності відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

(підпис)

Любащенко В. І.
(прізвище, ініціали)